

Slika kapelice, ki sta jo postavila brata Hojžar iz Vel. Nedelje, altar
delo mar. kiparja Iv. Sojča.

11.Slov.1930,L.V⁺,št.52, str.411.

Cerkev v Svetinjah so sezidali šele l. 1730., vendar pa ni izključeno, da je bila tam že vsaj kaka cerkev Sv. Mihaela, kakor zatrjuje tudi ljudska pravljica in pa kaže ime občine. Cerkev je služila le kot excurrando-postaja.

M. Ljubša: Zemljepisni razvoj župnij v pražupnijah Ptuj, Velika Nedelja in Radgona.

ČZN XX. 1925. str. 6.

SVETINJE (Swetinzen)

Župna cerkev, posvečena vsem svetnikom.

Cerkev stoji sredi izredno slikovito grupiranega naselja v n.v. 312 m ter je pravilno orientirana.

Viri in literatura: Farma kronika.

Karakteristika: Preprosta podeželska cerkev sestoji iz prizmatičnega zvonika, pravokotne ladje ter ožjega in nižjega, $3/8$ zaključenega presbiterija z na severu prizidano pritlično zakristijo. Grainja je kamenita, ometana. Strehe opošne, zakristijska pločevinasta, zvonikova osem strano piramidasta z vmesno laterno in pločevinasta. Izpred cerkve je lep razgled na ljutomersko-ormoške gorice.

Zunanjščina: Sicer gladek zvonik ima plitvo pristrešen talni zidec, dva plitva pravokotna in okrogel zidec v spodnji tretjini višine, nekoliko pp linic, preproste ppa zvonove line in trikotno vzbočene stene s konkavnim napuščem in okroglimi številčnicami. Kamenit ppk portal je vkomponiran v pp okviru s profilirano gredo. Letnice 1771 ni zaslediti. Na pevske empore vodijo ravne betonske spornice vzdolž južne zvonikove stene. Ladjo obtekatata pristrešni talni in preprost konkaven venčni zidec. Na jugu jo predirajo tri pp okna s štirlilistnimi mrežami in v sredini ppk porte

v pp okviru s profilirano gredo; pod katero je v poglavljenem polju napis: 17 IHS OMNES SANCTI MAR 30. Severna ladžina podolžnica ima dveje pp oken in potlačen ppk portal. Presbiterij z obema zidcema ima zelo dolge počevnice ter dve pp okni z mrežo v južni in okroglo lino v zaključni steni. Zakristija z obema zidcema ima lešen pp portal s pdp svetlobo v zahodni in pp okno s štirilistno mrežo v severni steni.

Notranjščina: Zvonico pokriva križni obok, portal je preprost, pp. Tlak je črno-bel cementen. Zidana pevska empura počiva na dveh slopih, treh plitvih križnih obokih in ima polno, s profilom zaključeno ograjo. Ladjo členita dva para publiiranih slopov z oprogami in banja s tremi pari križajobih se ssovednic. Potlačeni slavočok je členjen. Za stopnico dvignjeni presbiterij členijo tri pari dupliiranih slopov z dvema oprogama in banja z dvema paroma ssovednic ter tristranim zaključkom. Vse notranjščine pokrivajo figurálno-ornámentalne J. Brollove slikarije, ki pa so že zelo zaprašene. Na levo vodi v zakristijo preprost, kamnit, pp portal. Ta ima črno-bel cementen tlak in križni obok.

Oprava: Prvotni glavni oltar je bil iz časa nastanka cerkve ter je imel opl sliko Vseh svetnikov. Sedanji je novejši, z marmorne menže in triptihonskim neobaročnim nastavkom s tremi slikami Vseh svetnikov od Franja Horvata iz leta 1919. Isto velja za vse štiri stenske konsle s predelanimi baročnim kipoma Petra in Pavla (iz starega gl. oltarja) ter tirolskima obeh Src.

Stranska oltarja sta pendanta. Sestojita iz ene prizmatične menze, razgibane nekoliko širše predele ter nastavka, katerega nosita dva stebra in štirje zelo močne navpične volute, na katerih spodnjem zavoju so podstavki za kipe Apolonije in Katarine ter Blaža in Miklavža. Nad golčastima kosoma ogreja s klečečima efeboma se vzpenja atika, oblikovana od dveh volut in razgibanega osrednjega zaključnega s palmeto na vrhu. V nastav

sta močno usločeni, v atiki pa ovalni opl. sliki. V levem oltarju predstavlja glavna stojéča Apolonijo, atična Ano z Marijo pred večerno pokrajino, v desnem pa glavna Florijana, atična pa Stigmatizacijo Frančiška Asiškega. Vse štiri slike so romantično delo druge polovice 19. stoletja. Desni oltar ima istodoben tabernakelj, levi pa tirolski kip LMB. Oba oltarja sta povprečna izdelka sredine 18. stoletja.

Prišnico baročnega koncepta (ovalen tloris, klobasast zidec, volutaste lizene, volutast baldahin) krase školjke, lambrekini, štirik ovalne slike olje-les doprsnih evangelistov in na vrhu kip Janeza Nepomuka. Je povprečen izdelek iz sredine 18. stoletja.

Križev pot je slabša kopija po Führichu. Krstilnik je kamenit in lesen izdelek iz leta 1788. Orgeljska omara je iz leta 1794., a ima Brandlov mehanizem. Zakristijska oprava je bp.

Oprema: Lep steklen lesteneč je iz leta 1862. Kamenit relief cerkvenega dobrotnika Ivana Aleksandra Simoniča (1823-1892) je delo Vere Blumenau-Simonič iz leta 1964. Kopija Celovškega Jezusa je povprečen izdelek iz 18. stoletja.

V zakristiji je omeniti rokokojski relikviar iz druge polovice 18. stoletja; in neogotsko monštranco iz leta 1883.

Leta 1955 je Franc Zamuda obnovil vso cerkveno opravo.

Zvonik: Je istočasen s cerkvijo. Obnovljen je bil leta 1771 in 1836, povišan leta 1881., ko je dobil pločevinasto streho, zadnjič obnovljen pa leta 1960. Je kamenite, vendar v zvonovem nadstropju opečne gradnje. Na njega vodi iz empore kamnit portal. Od zvonov je večji, neogotski, delo Antona Samasse iz leta 1858, manjši pa Kvirina Lebisa iz Zagreba in iz leta 1848.

Podstrešje: Cerkev kaže kamenito gradnjo in ppečne oboke.

Resume: Prvotna kapela, zgrajena leta 1603, je imela napis: SANCTISSIMAE TRINITATI OMNIBUSQUE SANCTIS DEI VINEARUM POSSESSORES HANC CAPELLAM AEDIFICAVERUNT ANNO DOMINI 1603. Sedanja cerkev je iz leta 1730 ter razen zvonikove gornje etaže enotne gradnje. To je poleg letnice na južnem portalu dokazala tudi zadetna notica v velikonedeljskem arhivu pa tudi celotna koncepcija cerkve.

Okolica: Župnišče je nadstropno 5 x 2 osno poslopje iz leta 1912. Cerkev na okolica je bila urejena 1942.

Prvotna šola iz leta 1819, povečana 1824, sedanja na mestu stare je iz leta 1883.

Leta 1792 je bilo odstranjeno pokopališko obzidje okoli cerkve, od tega leta je sedanje pokopališče.

Konservatorske opombe: Vzdrževalni stroški so kriti iz imetnikovih sredstev.

Ostalo: V župnišču se hrani tri kose raztrgane in močno ledirana slika glavnega altarja, ki predstavlja vse svetnike, časteče Trojico in Marijo. Nato je tu slika pps opl brez okvira, ki predstavlja vizijo sv. Franca Asiškega. Obe sliki sta povprečna slikarska izdelka iz 18. stoletja.

Opombe: V Stanovni je bilo še leta 1840 zidano znamenje iz leta 1725, s kipoma Janeza Nepomuka in Matilde.

Jože Curk: Zapiski mariborske topografije, 1962(?).